

Efnahagssumhverfi, kröfugerðir og
svigrúm

Kristinn Bjarnason

Komandi kjarasamningar

- Samningar okkar renna út 31. mars 2019
 - Ríki og sveit
- Almenni markaðurinn 31. des 2018
 - Þar með eru ohf. félögin okkar

Kröfugerð VR

- Lágmarkslaun nú: 300.000 kr.
- 1. janúar 2019: **42.000** kr.
 - Öll laun hækki um kr. 42.000.
- 1. janúar 2020: **42.000** kr.
- 1. janúar 2021: **41.000** kr.
 - Lágmarkslaun verði þá **425.000**
- Þá gerir VR þá kröfu að vinnuvika félagsmanna verði stytta, án launaskerðingar í 35 stundir á viku bæði hjá skrifstofu- og verslunarfólki.
- Stórátak í húsnæðismálum

Kröfugerð VR

- Endurskoðun taxta kjarasamninga Mikilvægt er að taka taxtakerfi kjarasamninga VR og atvinnurekenda til gagngerrar endurskoðunar en nánast allir grunntaxtar í samningum eru undir lágmarkstekjutryggingu. VR gerir þá kröfu að launataxtar endurspegli laun á vinnumarkaði og að enginn taxti verði undir lágmarkslaunum.
- Laun starfsfólks undir 20 ára aldri
- Lífeyrisréttindi – ráðstöfun 3,5% sé valfrjáls
- Ofl.

Kröfur VR á ríki

- Persónuafsláttur verði hækkaður þannig að lágmarkslaun verði skattfrjáls.
- Tekinn verði upp breytilegur persónuafsláttur þannig að hann lækki við hækkandi tekjur
- Lækkandi skattar á lág- og millitekjur verði fjármagnaðir m.a. með hækkun á sköttum þeirra tekjuhæstu.
- Fjármagnstekjuskattur verði hækkaður þannig að ekki verði mismunur á skattlagningu eftir tekjum.
- Gera þarf þjóðaráttak í húsnæðismálum.
- Afnema þarf verðtryggingu á neytendalánnum og samfara því verði stefnt að lægra vaxtastigi þannig að það jafnist á við það sem gerist í nágrannalöndum okkar. Húsnæðisliðurinn verði tekinn út úr lögum um vexti og verðtryggingu.

Efling

- Sömu launahækkunar og VR
- Forsendur þess að undirritaðir verði kjarasamningar er að launafólk geti framfleytt sér á dagvinnulaunum og þau mæti opinberum framfærsluviðmiðum.
- Lágmarkslaun verði 425.000 krónur í lok samningstímans að því gefnu að ekki komi til umtalsverðra skattkerfisbreytinga, þannig að sköttum verði létt af lægstu launum og lægri millilaunum.
- Launataflan verði endurskoðuð og einfölduð verulega og skilgreint sé hundraðshlutfall á milli flokka og þrepa. Fjöldi þrepa verði aukinn þannig að starfsaldursþrep miðist við eins árs, 3ja ára, 7 ára og 10 ára þrep.
- Ungmennalaun yfir 18 ára aldri verði afnumin en þess í stað miðist grunnlaun við 18 ára aldur.

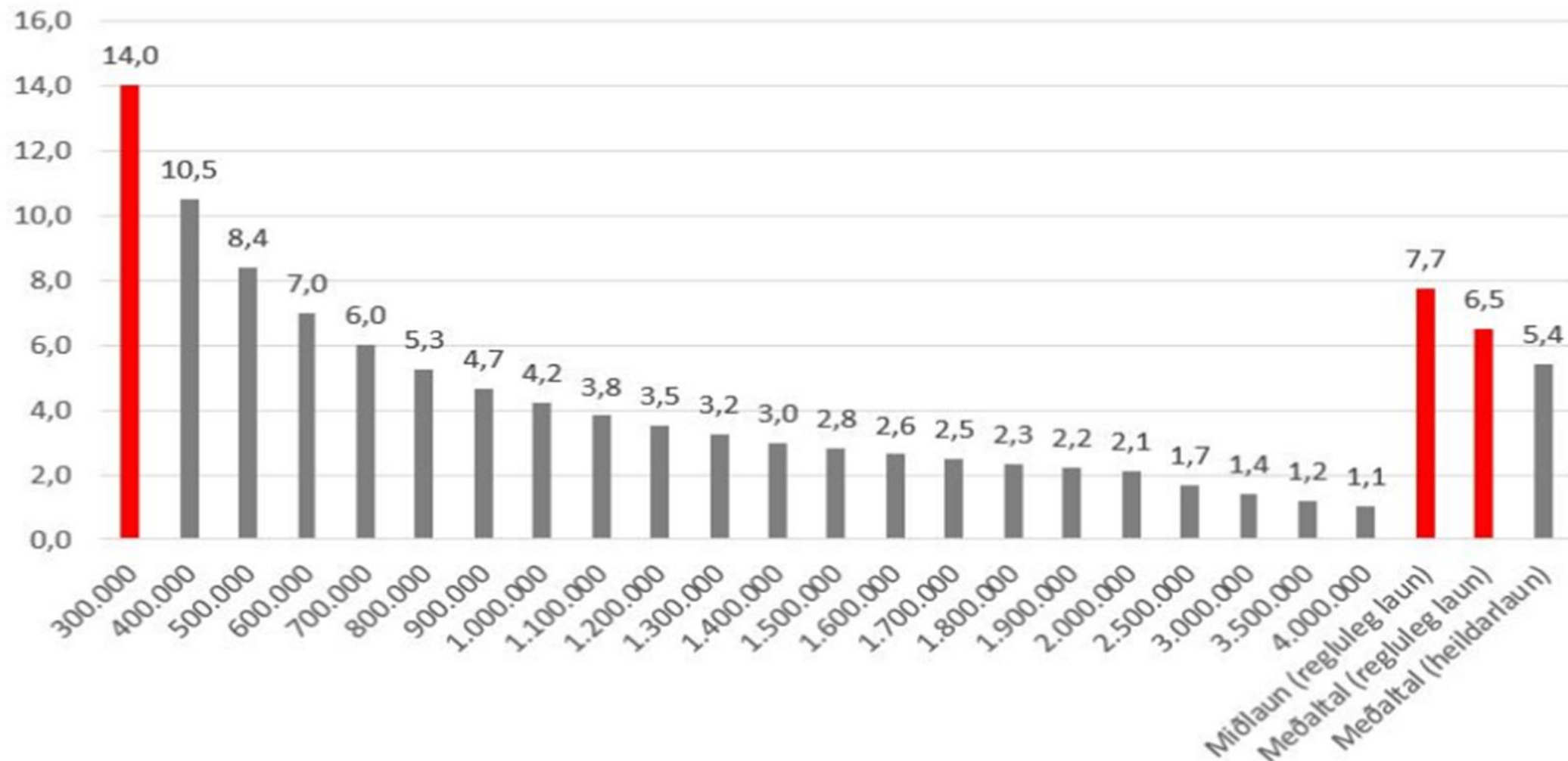

Efling

- Ábyrgð og álag verði metið til launa með skilgreindu hundraðshlutaálagi. Með ábyrgð og álagi er meðal annars átt við þjálfun nýrra starfsmanna, álag sem fylgir manneklu á vinnustað, álag vegna tilfinningavinnu, ábyrgð á öryggi viðskiptavina, farþega og vinnufélaga.
- Forsenduákvæði kjarasamnings verði meðal annars að ójöfnuður í íslensku samfélagi aukist ekki á samningstímanum
- Markmið ákvæðisins er að tryggja að launahækkanir til láglaunafólks skili sér án þess að stigmagnast upp allan launastigann

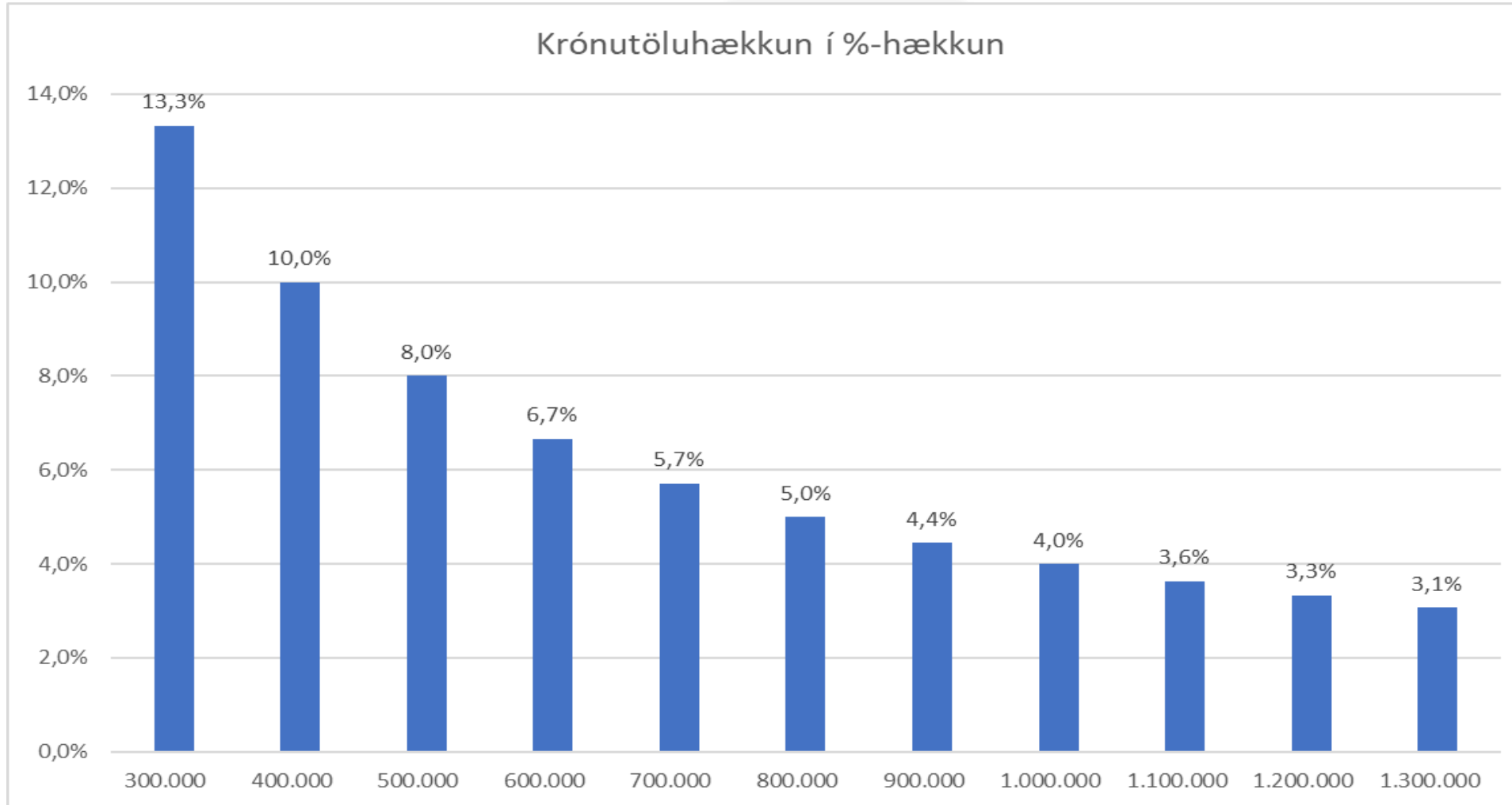
Launahækkun á ári skv. kröfugerð VR og SGS (í %)

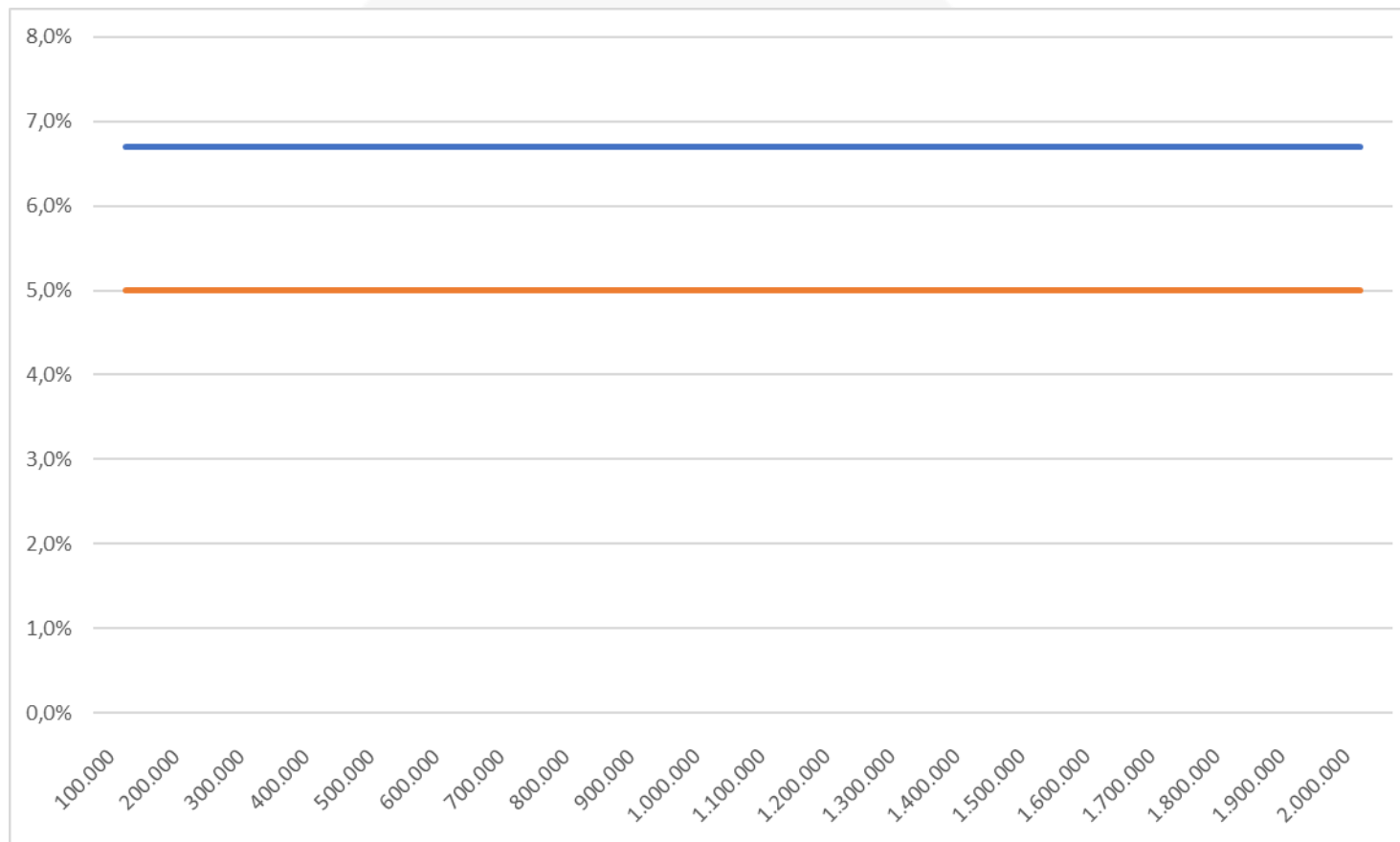
- Heimild Stefán Ólafsson

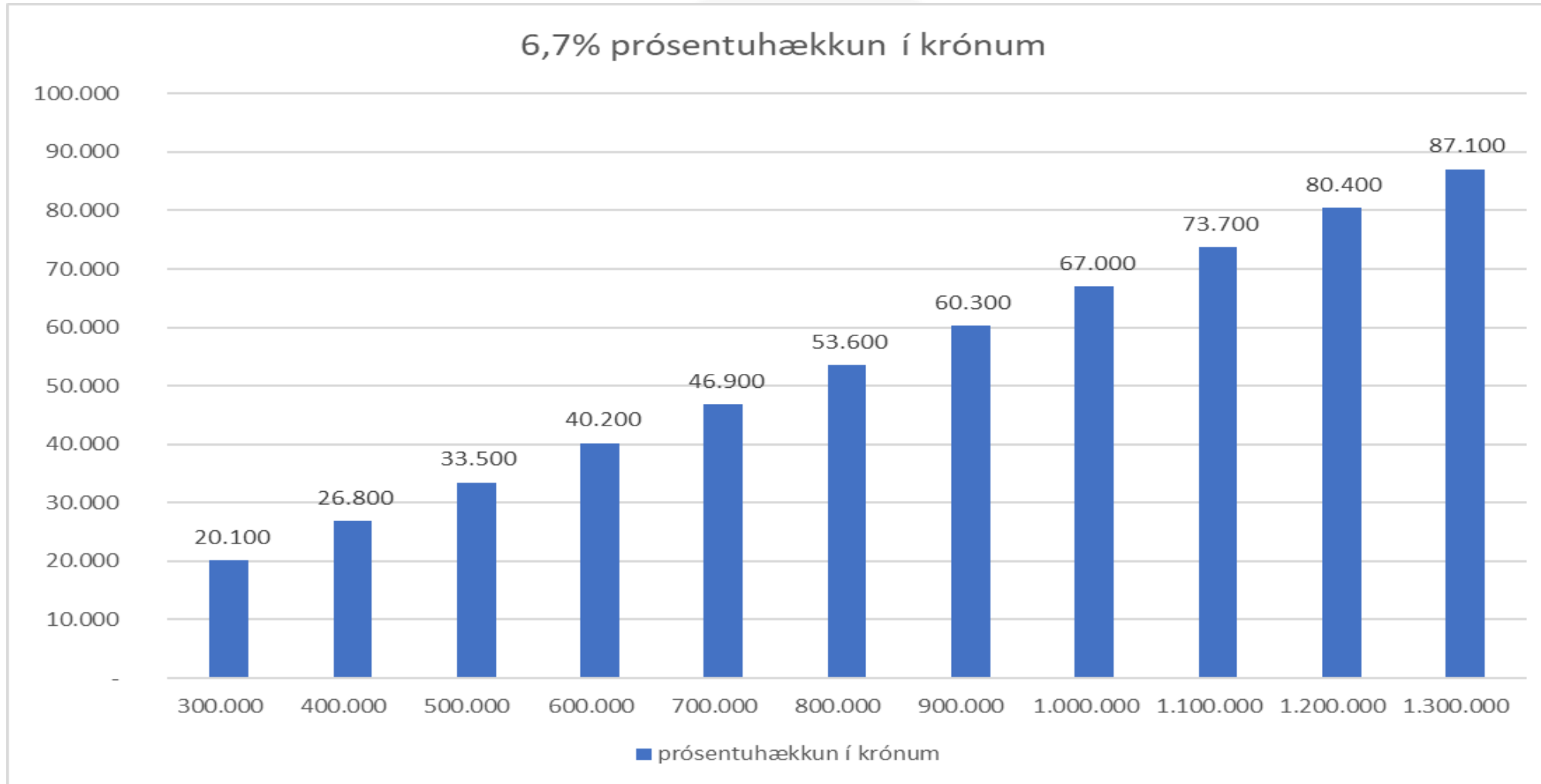
40.000 krónutöluhækkun

Prósentuhækkun, 6,7% og verðbólga 5%

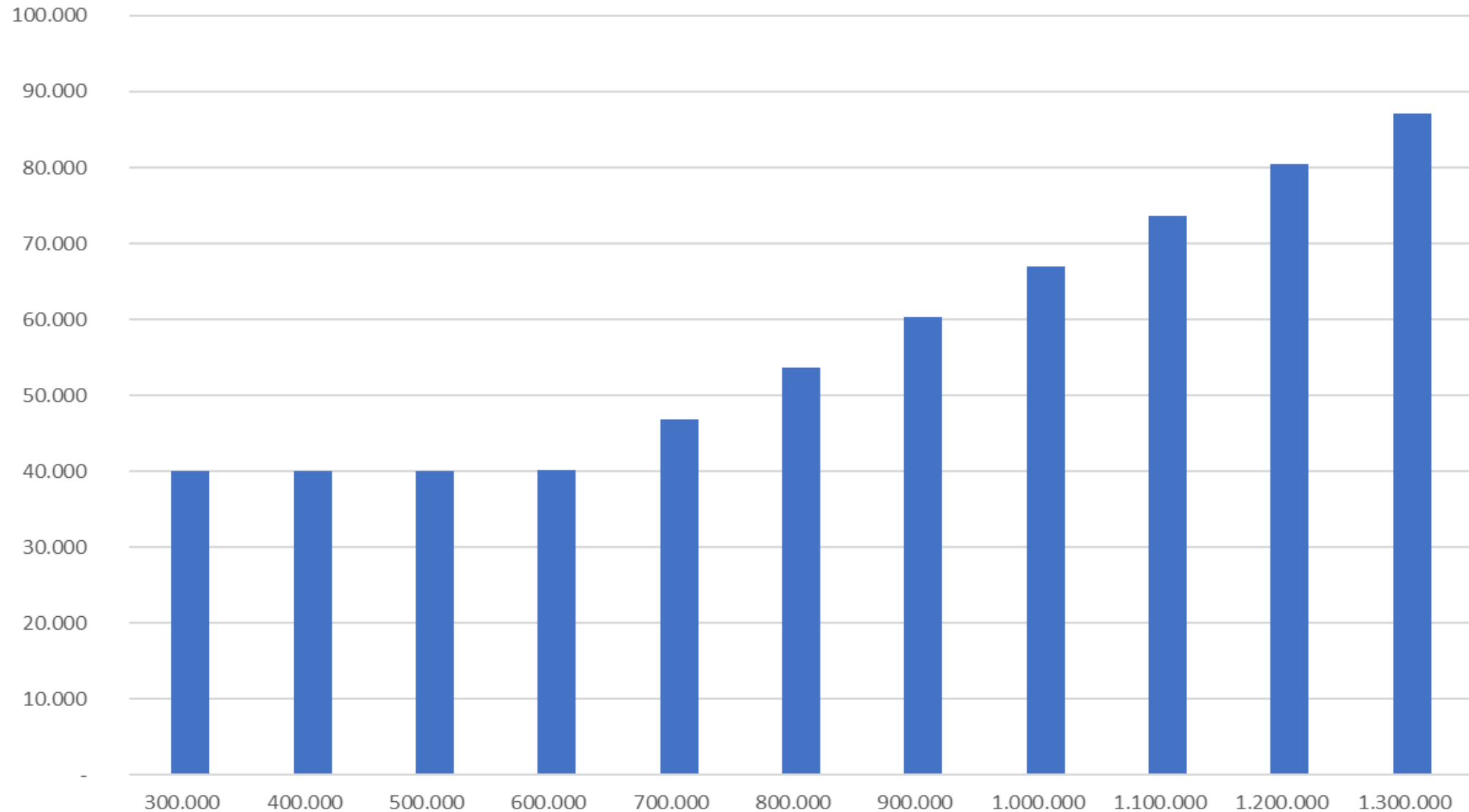
% hækkun í krónum

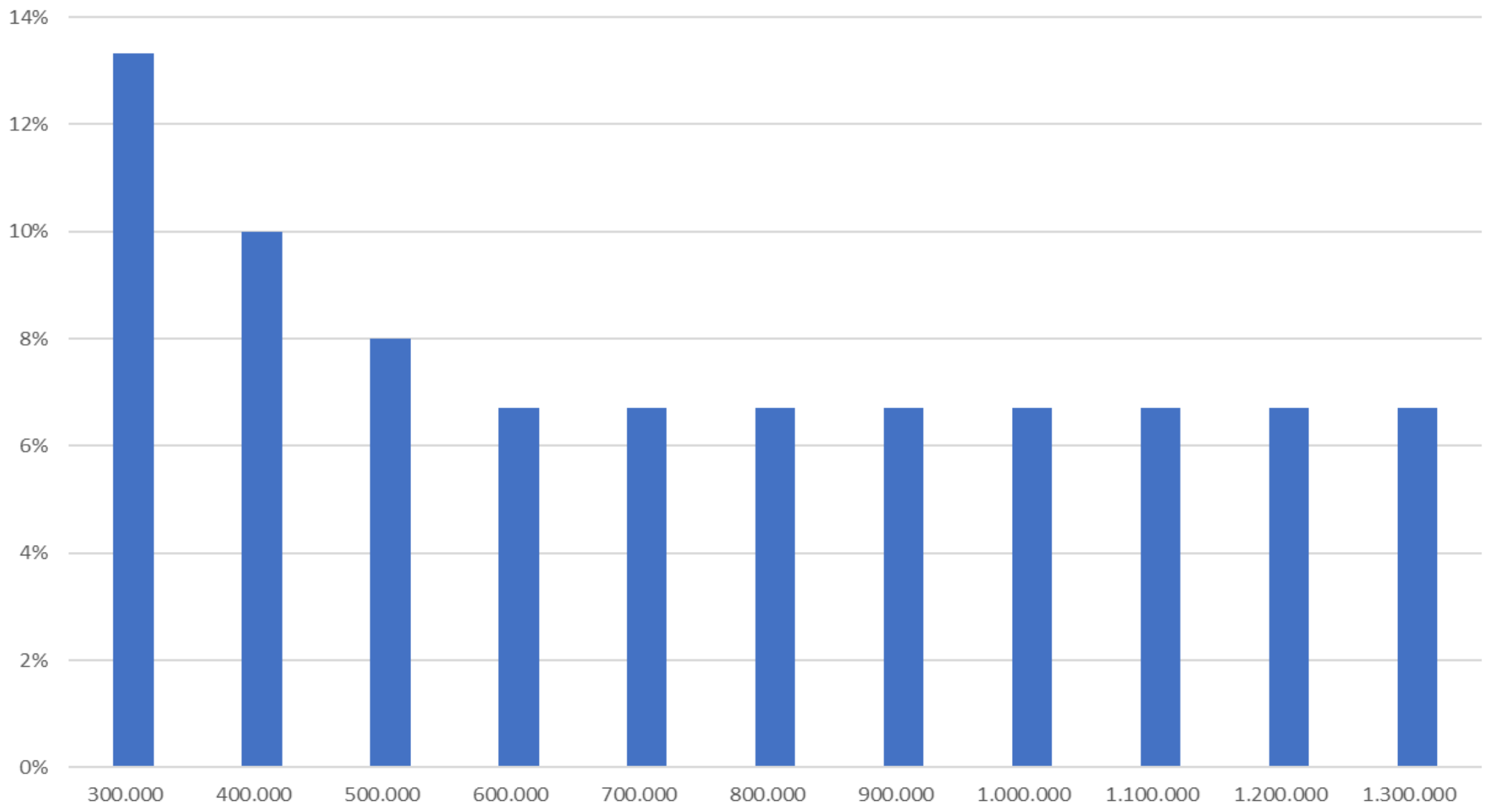
Blönduð leið

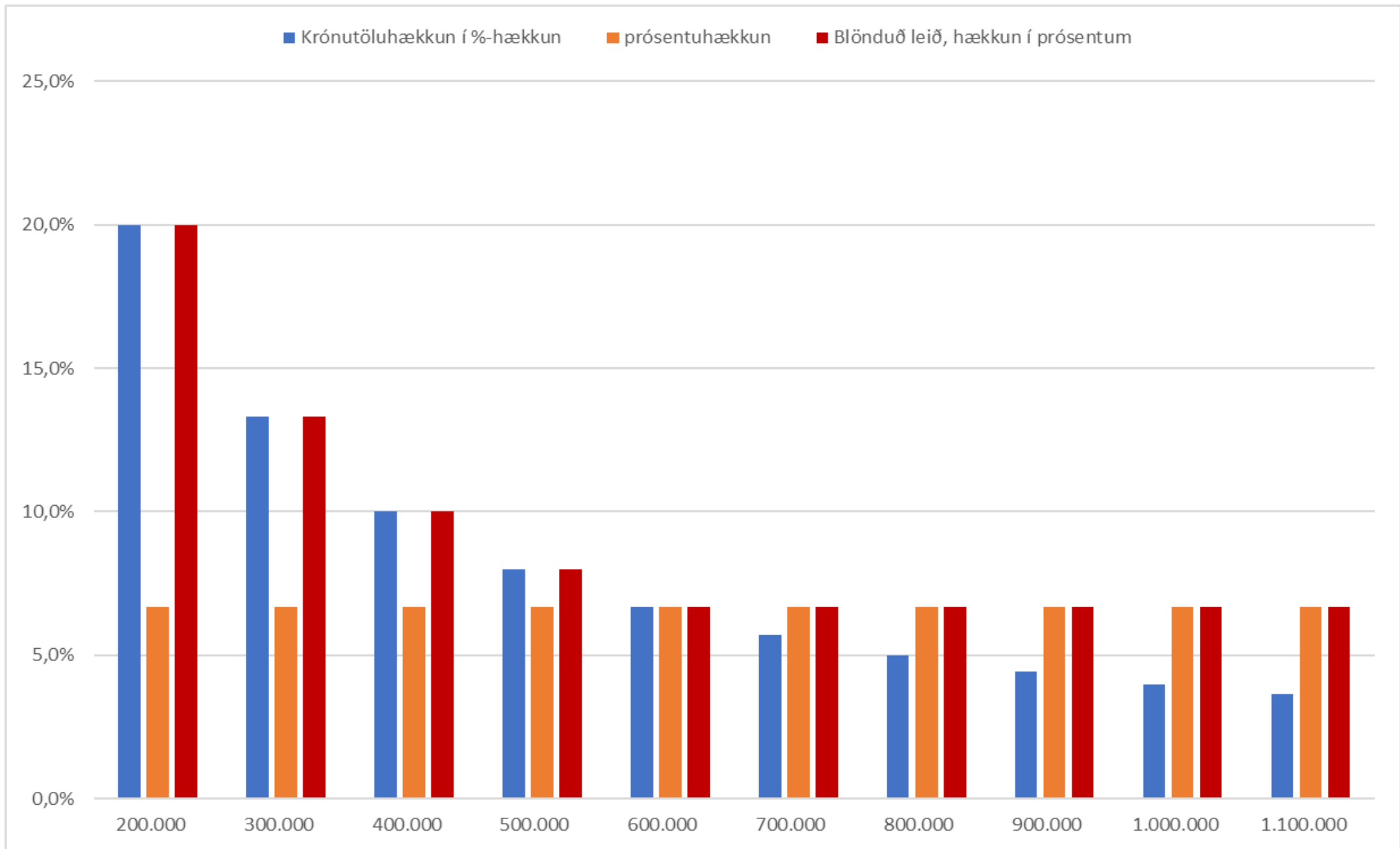
- Flestir kjarasamningar síðustu ára hafa verið með bæti krónum og prósentum.
- <https://www.vr.is/media/3408/launathrounartrygging.pdf>
- ASÍ-SA 2016: Almenn launahækkun 6,2%, að lágmarki kr. 15.000 á mánaðarlaun

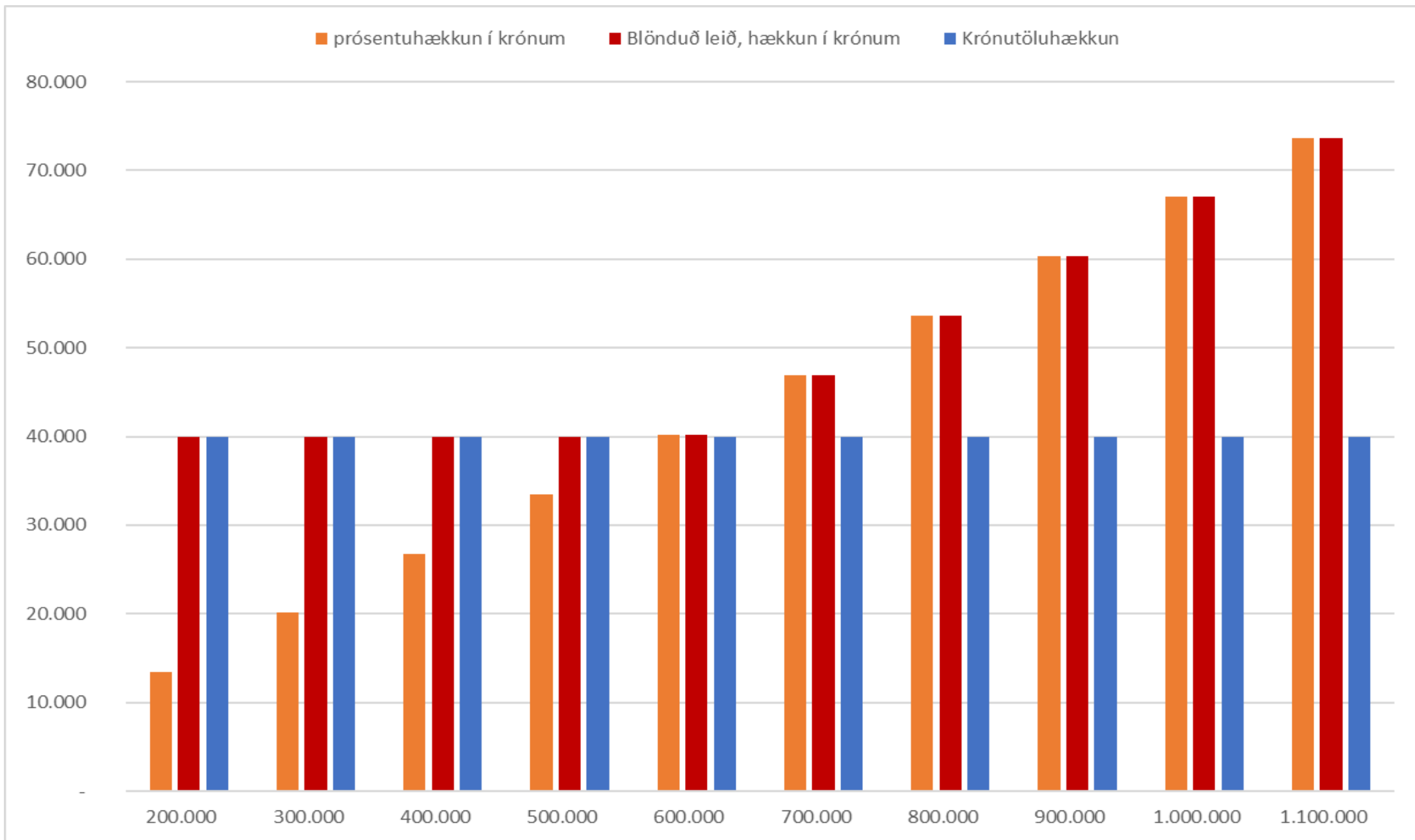
Blönduð leið, hækkun í krónum (40.000 og 6,7%)

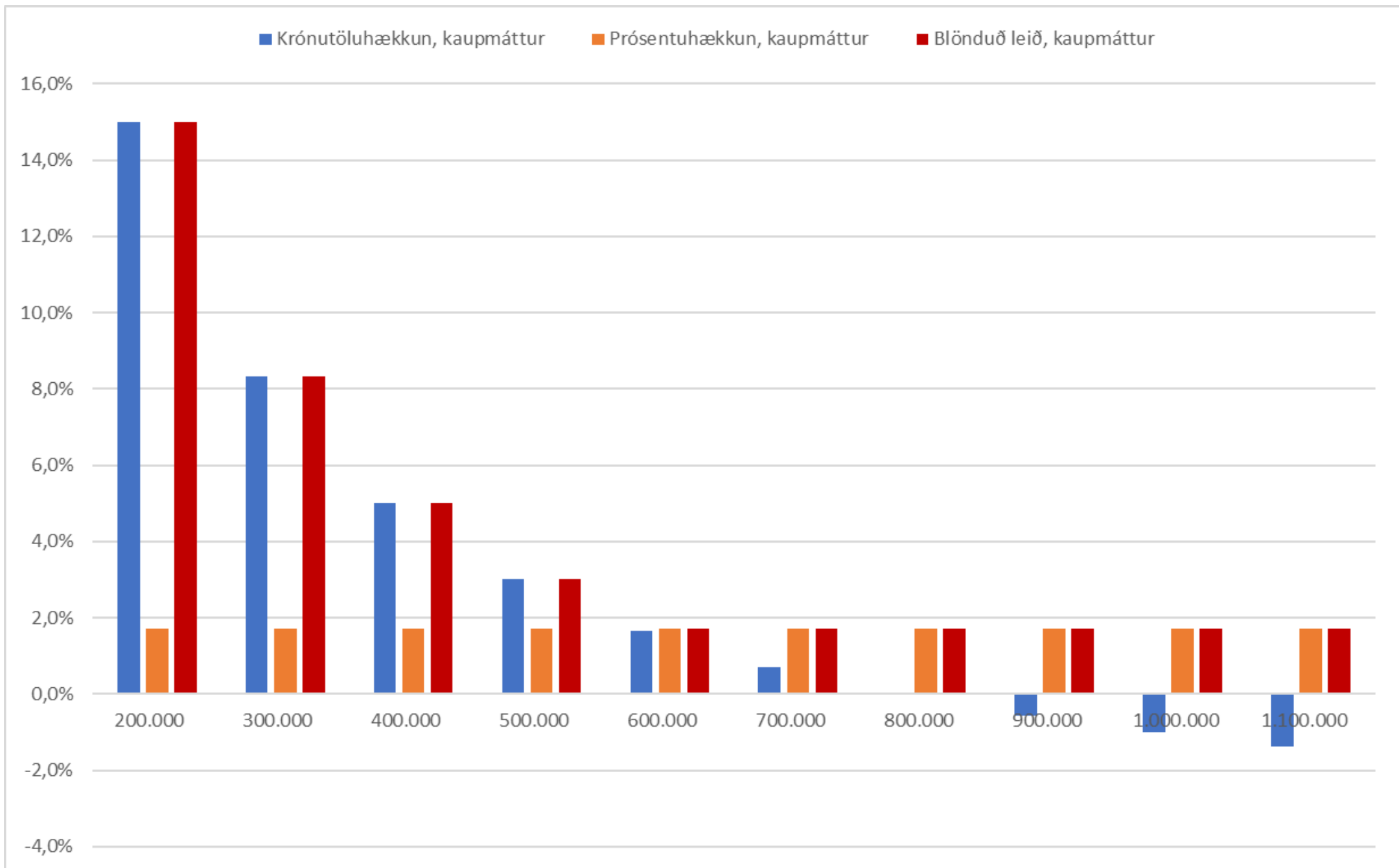

Blönduð leið, hækkun í prósentum

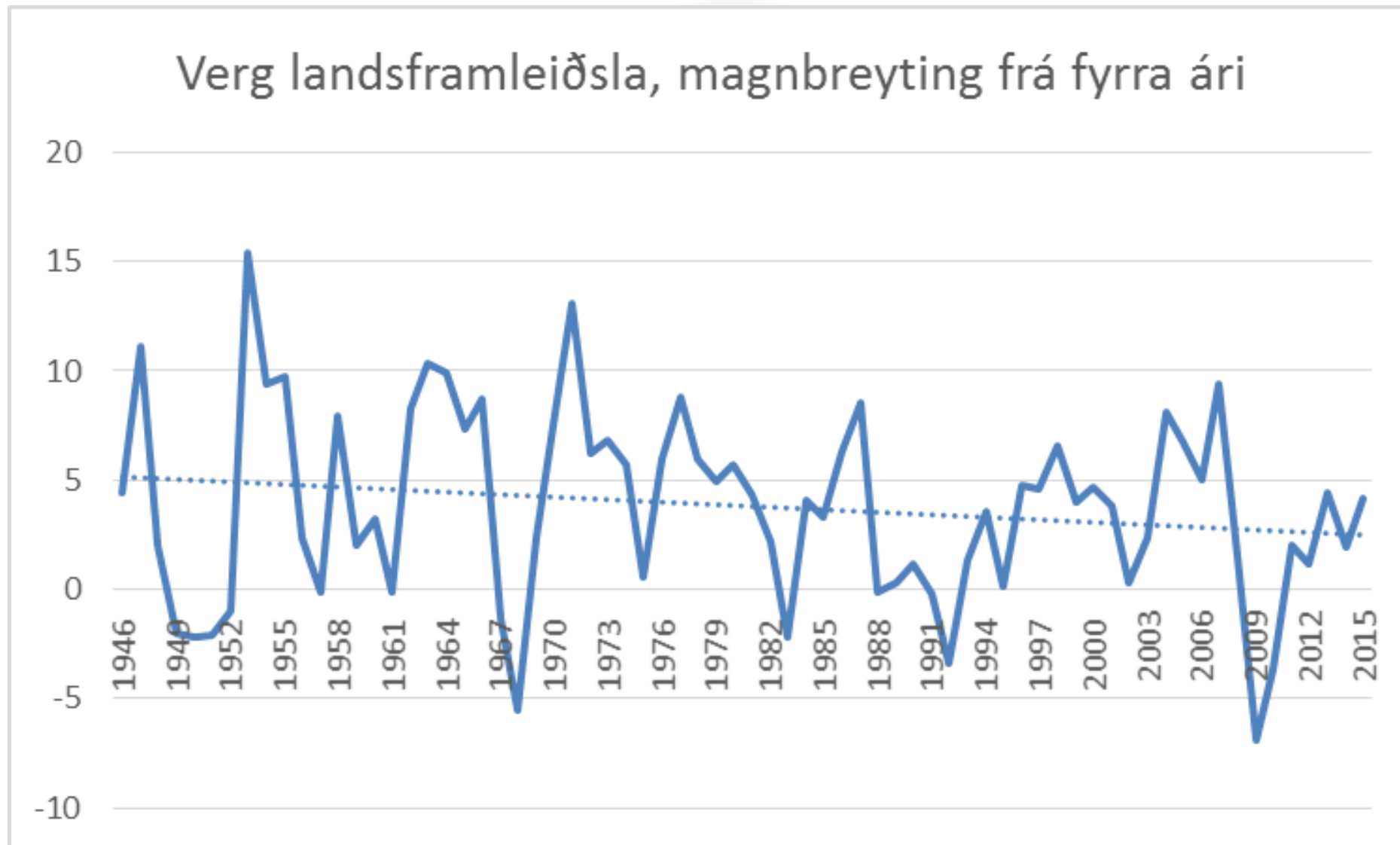

Svigrúm til launahækkana í meðalári

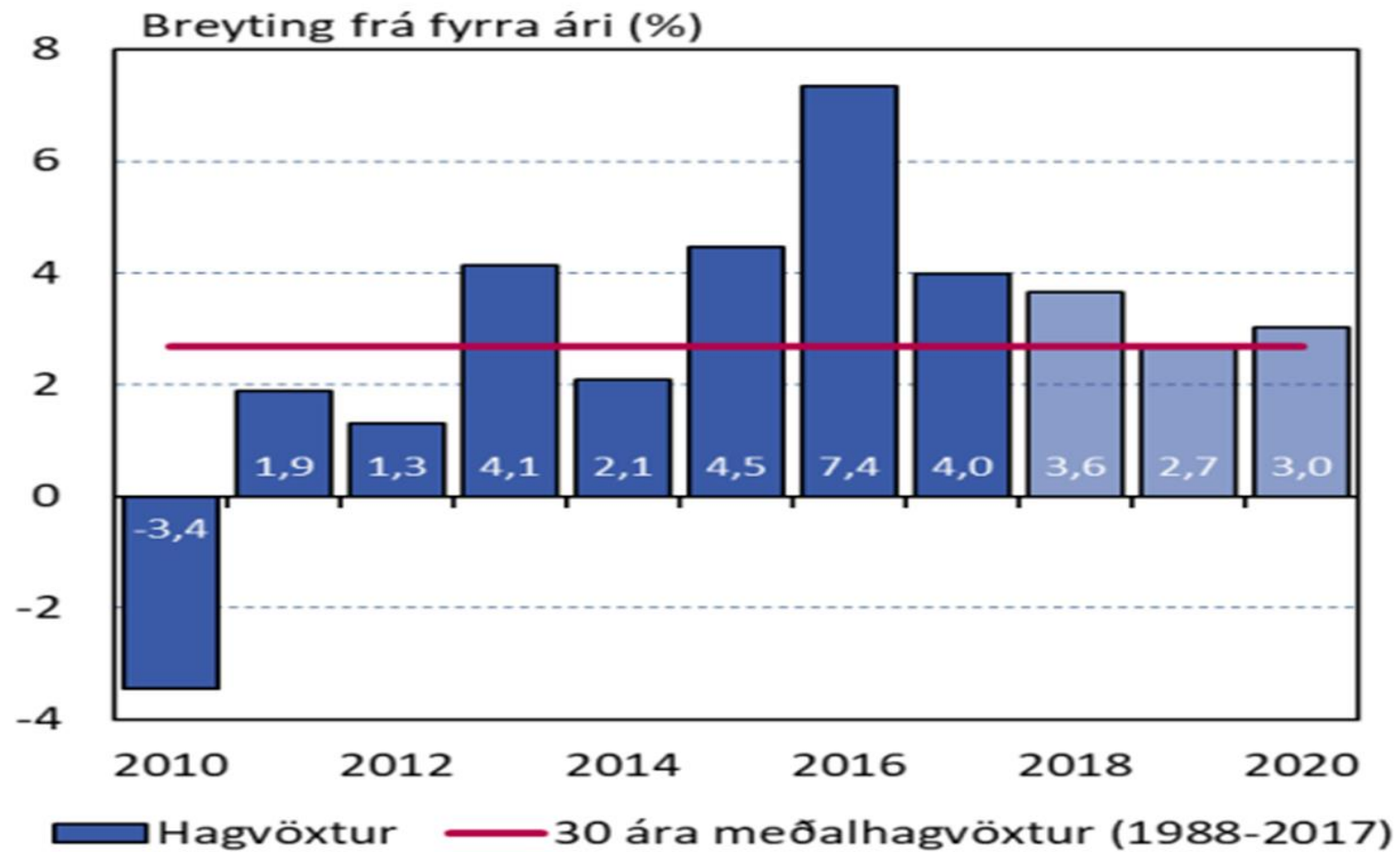
- Svigrúm launahækkana í kjarasamningum:
 - Verðbólguþétt Seðlabankans er 2,5%
 - Áætluð framleiðniaukning er 1,5%
 - Samtals svigrúm því 4%
 - 0,25% lækkun tryggingagjalds 2019 og 2020
 - Ef á að viðhalda stöðugleika

Sveiflur hagkerfisins

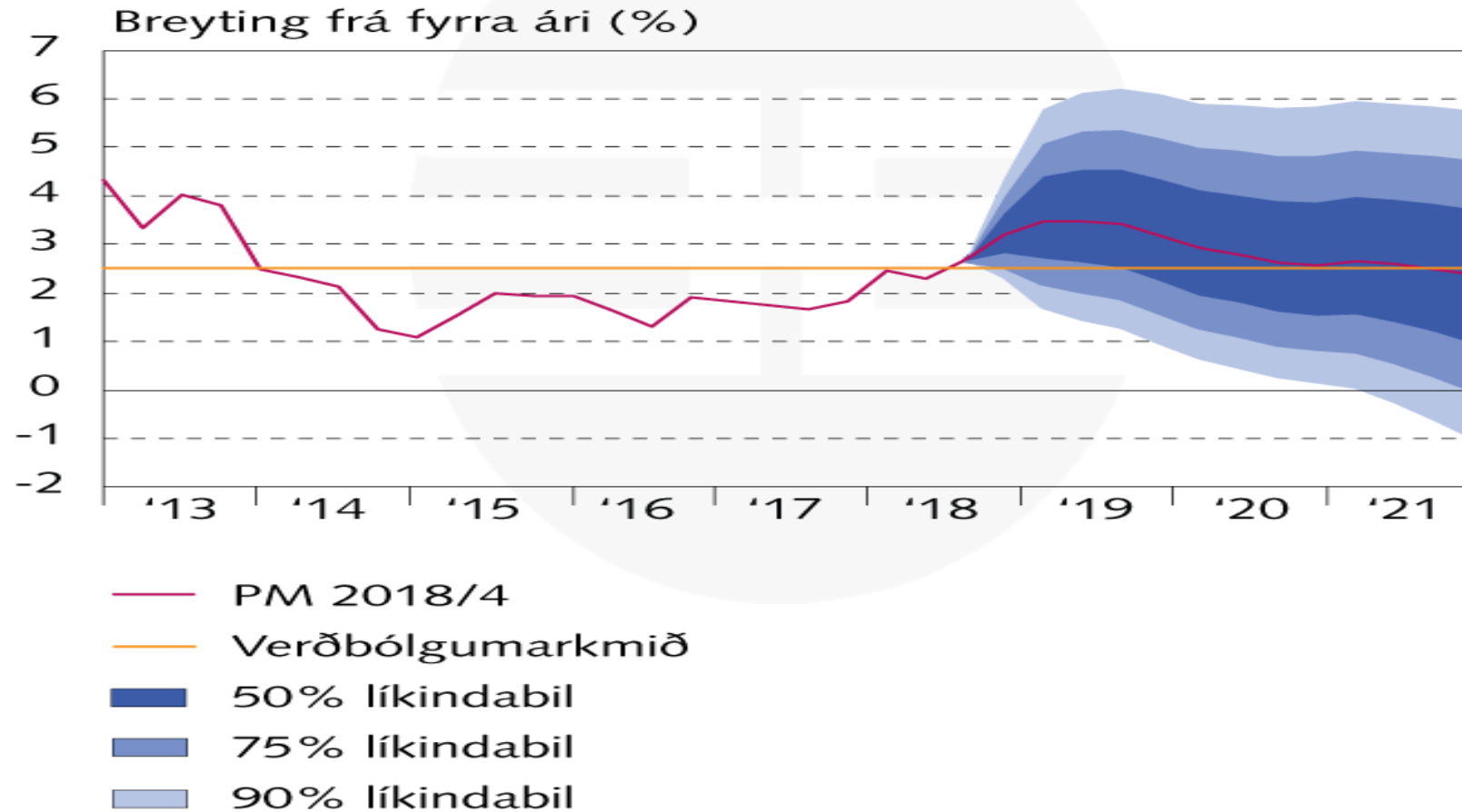
Hagvöxtur

Verðbólga við markmið en á uppleið

Verðbólguspá og óvissumat

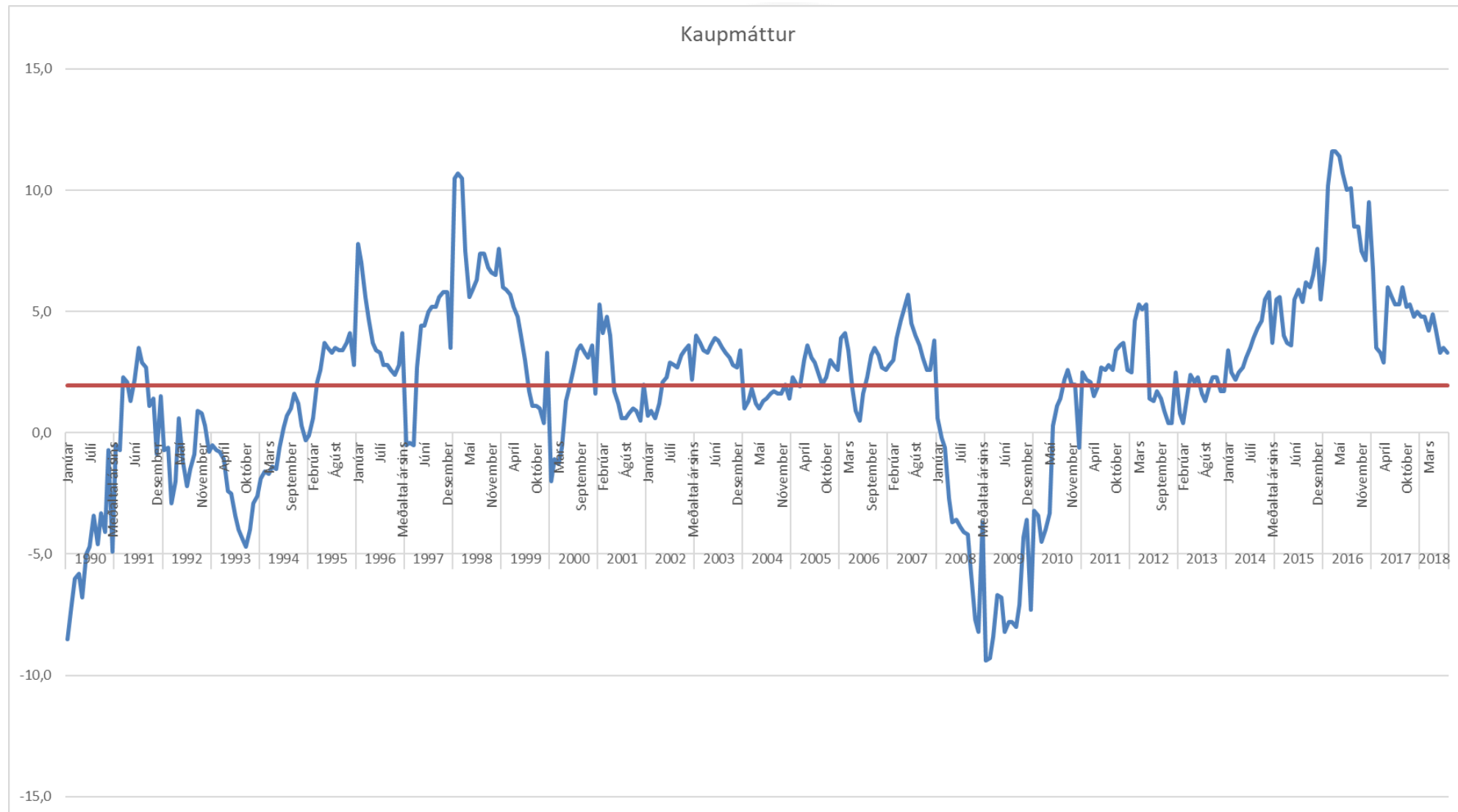
1. ársfj. 2013 - 4. ársfj. 2021

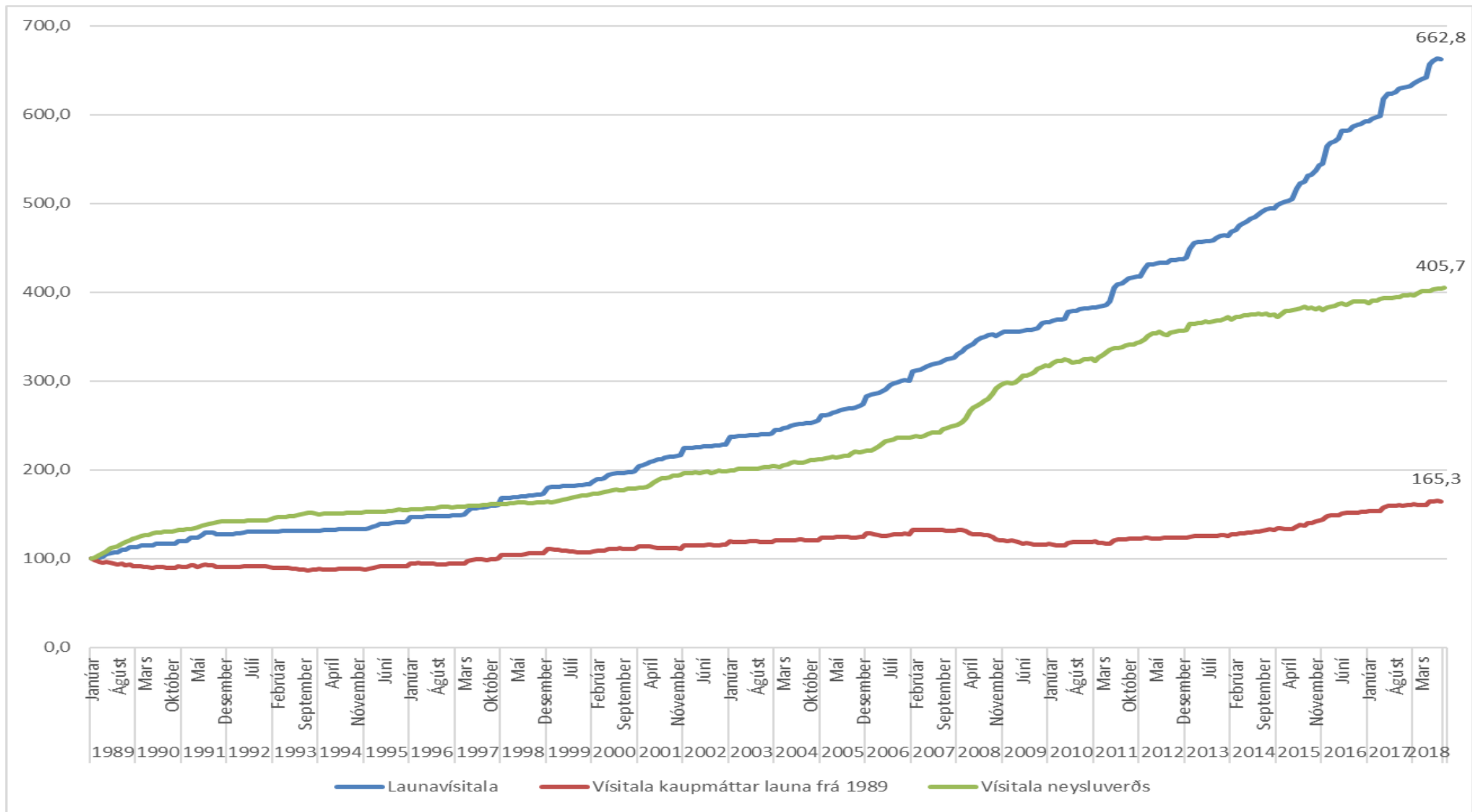

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

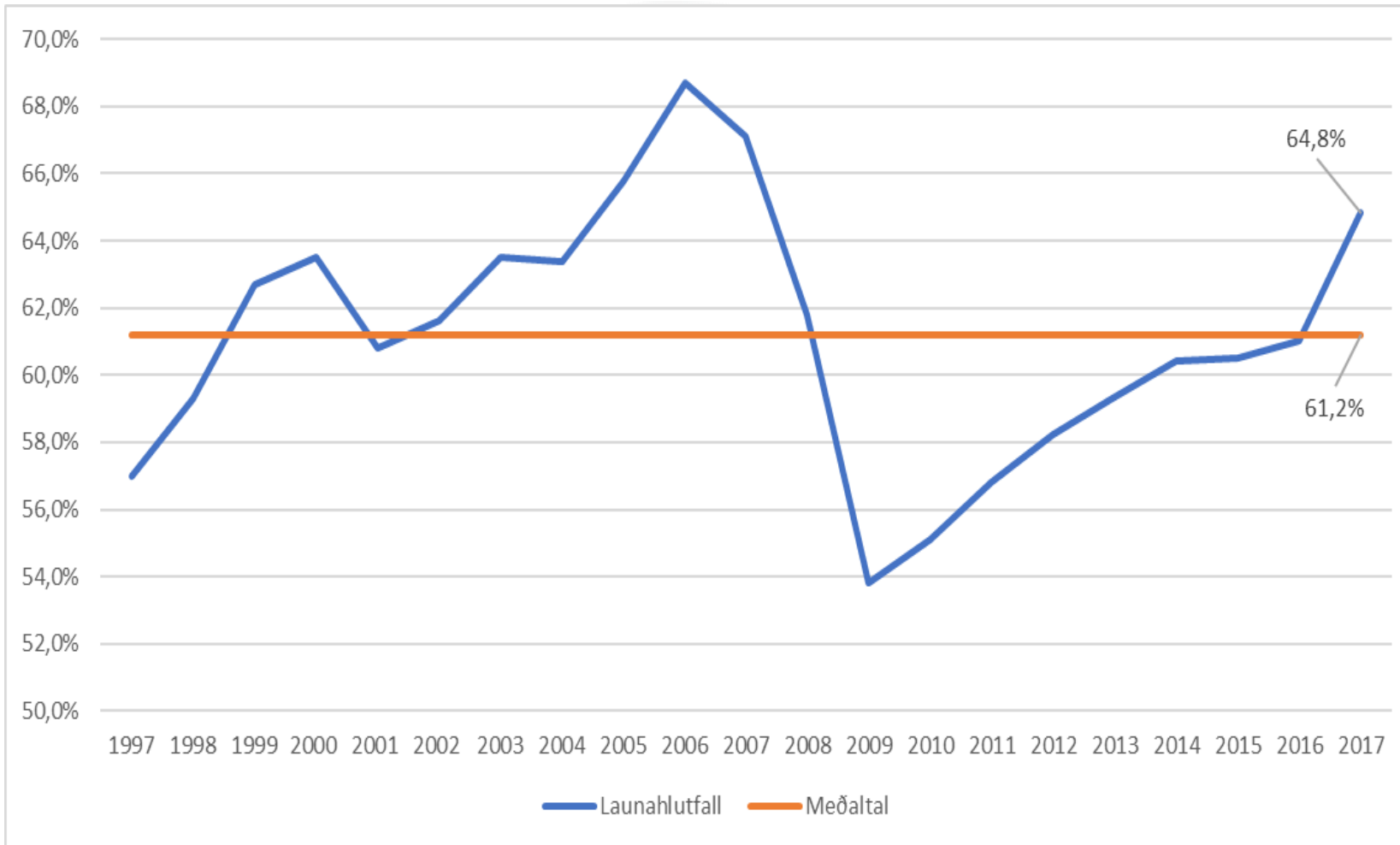

KAUPMÁTTUR

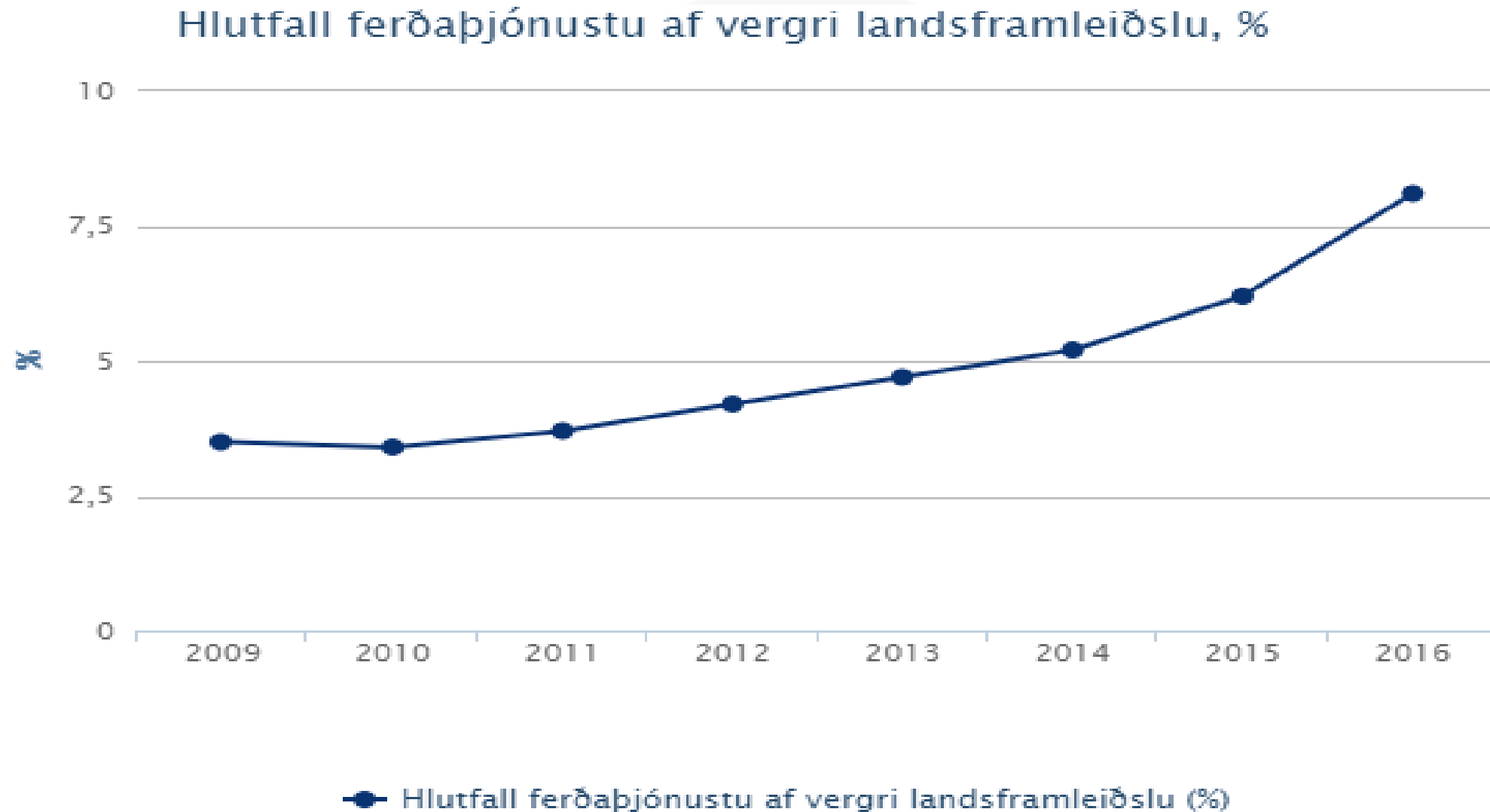

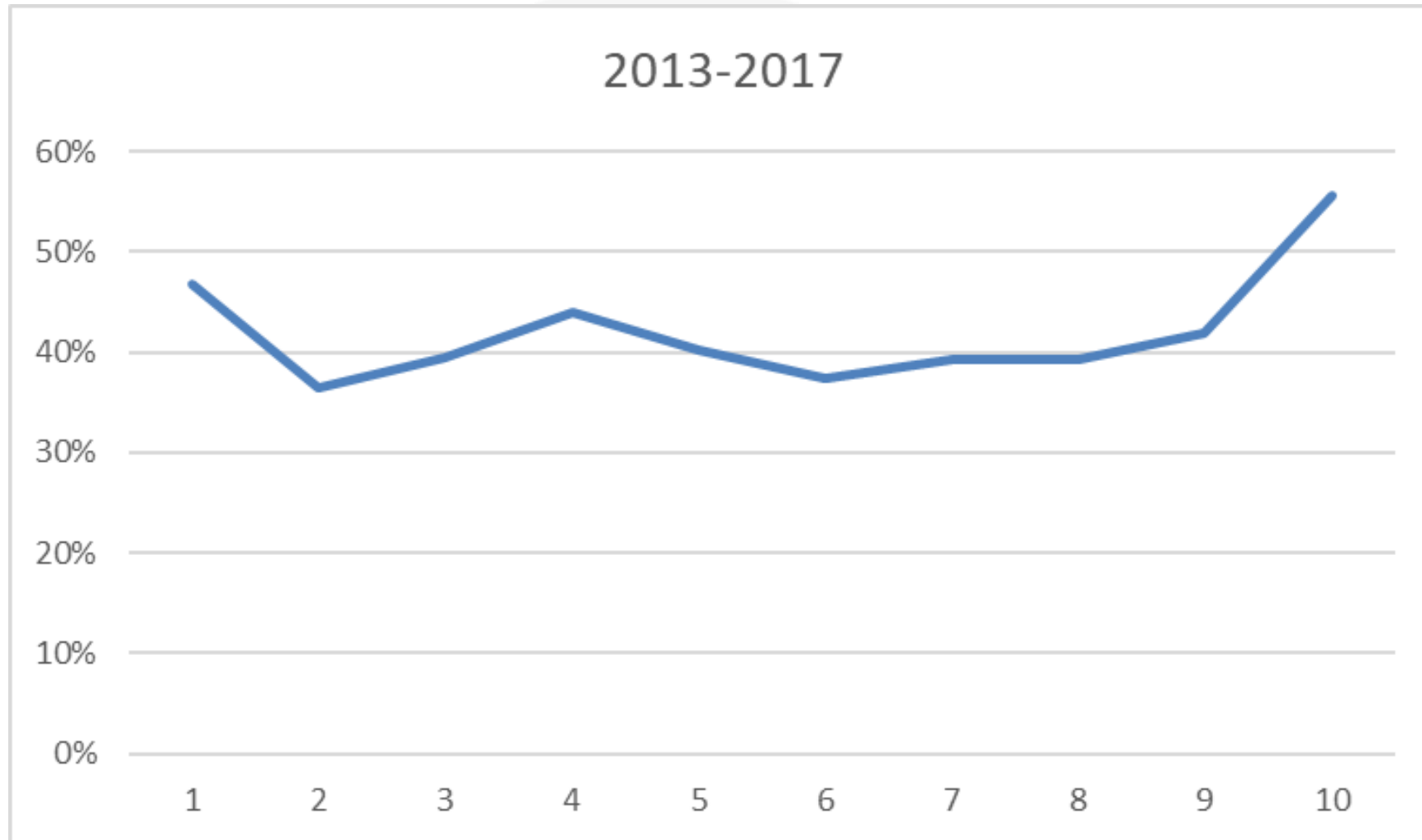
Launahlutfall

Hluttur ferðapjónustu eykst um 5% á 6 árum

Aukning ráðstöfunartekna per tíund

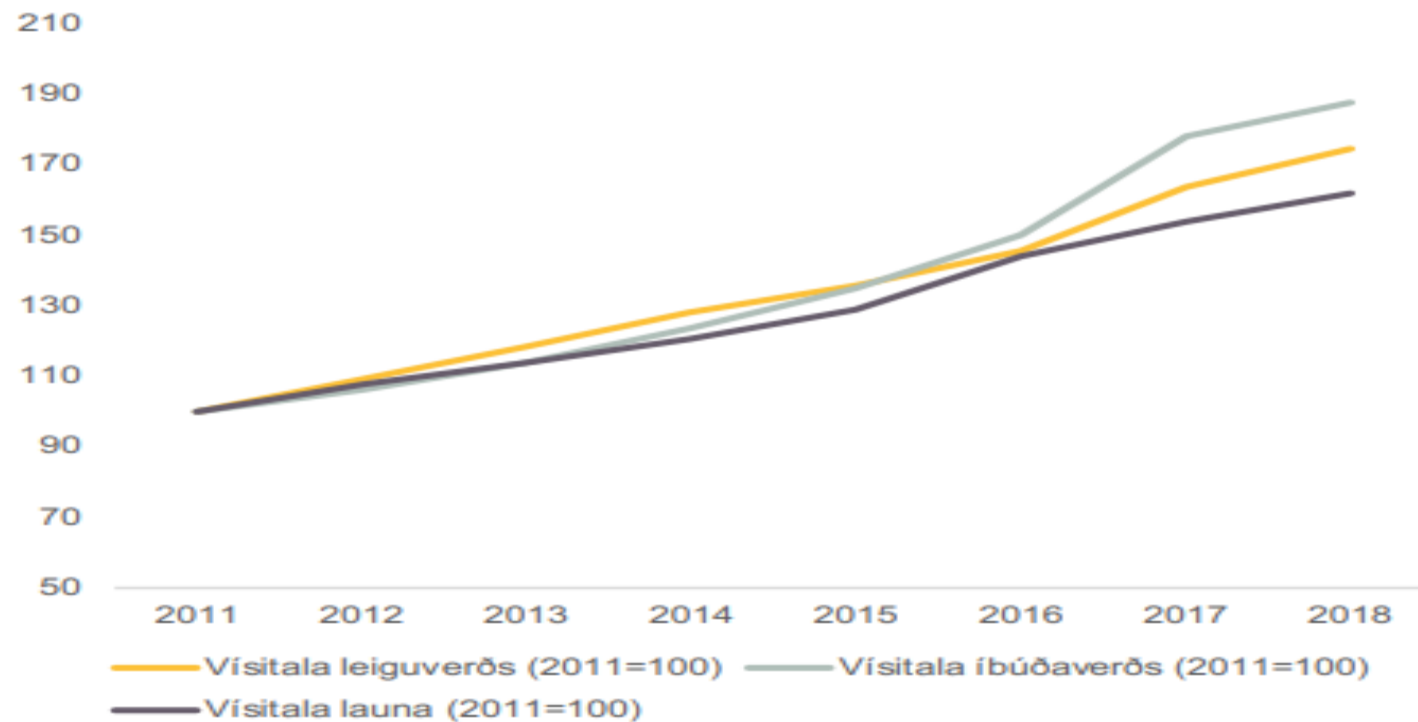

Lágmarkslaun

- Lágmarkslaun 300.000 (eftir 6 mánuði hjá sama atvinnurekanda)
 - Útborgað 235.000
- Neysluviðmið Velferðarráðuneytisins (án húsnæðis)
 - Dæmigert viðmið: 223.000
 - Grunnviðmið: 93.000

Vísitölur leiguverðs, íbúðaverðs og launa

- Heimild Íslandsbanki

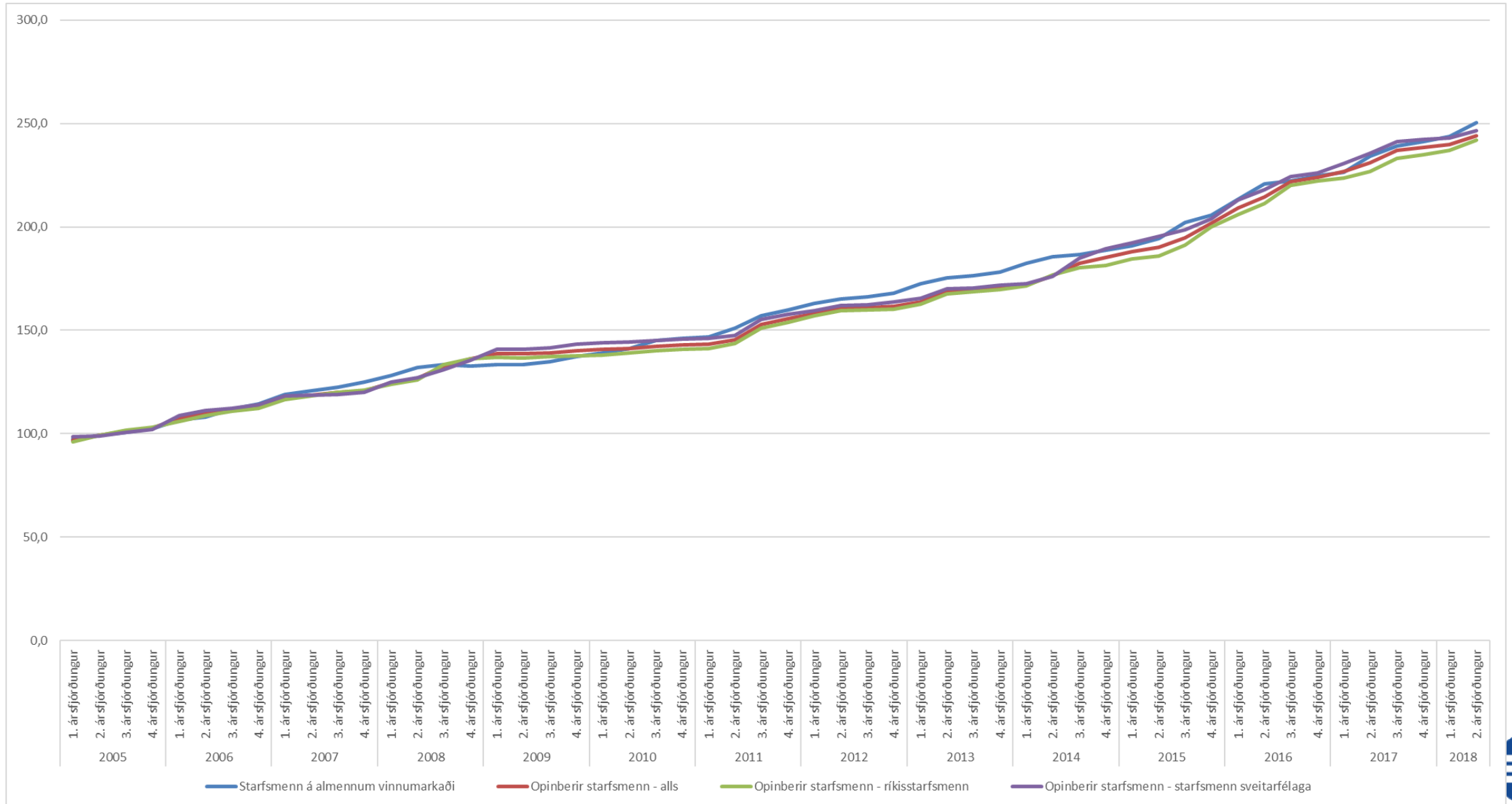

Launaþróunartrygging

- Rammaskomulagið
- Launaþróunartryggingin (launaskriðstrygging):
 - Niðurstaða fyrir árið 2016 var:
 - BSRB félagar hjá ríki fengu 1,3%
 - ASÍ félagar hjá ríkinu fengu 1,8%
 - BSRB og ASÍ félagar hjá sveitarfélögum fengu 0%
 - Niðurstaða fyrir árið 2017 var:
 - BSRB félagar hjá ríki fengu 0%
 - ASÍ félagar hjá ríkinu fengu 0,5%
 - BSRB og ASÍ félagar hjá sveitarfélögum fengu 1,4%
- En 1. jan 2019 ?

Laun opinberra starfsmanna og á almennum markaði

Jöfnun launa á milli markaða

- Samkomulag um lífeyrismál
- Jöfnun launa milli almenna- og opinberra vinnumarkaðarins
- Undirbúningsskýrsla fyrri samráðshóps um gögn og aðferðir til að jafna laun milli almenns og opinbers vinnumarkaðar
- Samráðshópur tekinn til starfa.
 - Lögð áhersla á að fyrir næstu kjarasamninga verði hægt að ganga frá fyrstu skrefunum.
 - Vísbendingar um að launamunur hafi minnkað

FIN

